

2024

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
ASISTENȚĂ SOCIALĂ

REZUMAT TEZĂ DE ABILITARE

GRUPURI VULNERABILE ȘI PROBLEME ACTUALE
ÎN ASISTENȚA SOCIALĂ

Candidat:

Conf. univ. dr. CARMEN-GABRIELA LĂZĂREANU

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Teza de abilitare intitulată ” Grupuri vulnerabile și probleme actuale în asistența socială” integrează teme și idei selectate, analizate și prezentate pe parcursul activității științifice și academice din perioada post doctorală a manifestării mele profesionale, din anul 2004 până în prezent. În diferite articole /studii publicate în reviste de specialitate, capitole colective și cărți de autor am abordat teme care pot fi incluse în titlul de mai sus. Pe parcursul întregii lucrări, mai ales în prima secțiune am analizat probleme ale asistenței sociale din criza pe care o traversăm iar în secțiunea a doua a lucrării am prezentat planul de evoluție și dezvoltare a carierei. Dintre temele abordate în prima parte a lucrării amintesc: probleme de asistență socială și fenomene sociale abordate în analiză și cercetare care vizează scopul asistenței sociale, rolul, funcțiile și principiile de bază ale acestei discipline precum și susținerea asistenței sociale centrată pe valori ce respectă demnitatea umană.

În partea a doua a lucrării am abordat: probleme ale grupurilor vulnerabile de populație - persoane de vârstă a treia, persoane cu dizabilități, bolnavii și stadiul terminal, probleme ale familiei și rolurile asistentului social în spital și școală -,situații în care oferă soluții de către asistentul social în ameliorarea performanței umane și crearea rețele, a unor medii de sprijin. Multitudinea de probleme și crize care afectează individul, familia – grupul și comunitatea implică asistentul social și îl responsabilizează în eforturile sale de a oferi persoanelor cu probleme, oportunități în soluționarea lor. Asistența socială este un domeniu care formează studenții ca viitori specialiști și presupune responsabilizarea acestora de a fi receptivi la nevoile individului și de a se forma ca modele sociale sensibile la aceste probleme. Pentru atingerea obiectivelor propuse, asistenții sociali trebuie să aibă o imagine adecvată de cum ar putea interveni în rezolvarea situațiilor de criză. Pentru a-și forma o viziune cât mai realistă, practicienii din domeniul asistenței sociale trebuie să găsească explicații profesionale asupra comportamentului uman, toleranță în privința diversității culturale, a mediilor sociale diferite și asupra schimbării pe care trebuie să o opereze.

Asistența socială fiind o profesie relativ recentă ridică o serie de întrebări : Ce fac asistenții sociali? În ce măsură este diferită asistența socială de psihologie, psihiatrie, îndrumare, consiliere și de alte profesii fundamentale care ajută individul? Care este relația dintre asistența socială și bunăstarea socială? De ce cunoștințe, abilități și valori au nevoie asistenții sociali pentru a fi eficienți? În primele capitole a acestei lucrări am încercat să răspund acestor întrebări în scopul clarificării unor neclarități.

Asistența socială este activitatea profesională prin care se ajută indivizii, grupurile, familiile sau comunitățile, conform unui cadru legislativ, să își restabilească sau să-și consolideze capacitatea de funcționare socială și să creeze condiții societale favorabile îndeplinirii obiectivelor propuse. Au existat divergențe în ce privește termenul de asistent social care este în general aplicat absolvenților (fie cu licență, fie cu diplomă de master) din școlile de asistență socială care sunt angajați în acest domeniu.

Asistentul social a fost considerat un agent al schimbării care este calificat să lucreze cu grupurile individual și cu familiile pentru a produce schimbări în comunitate. În ce privește bunăstarea socială, toți lucrătorii sociali sunt angajați în acest domeniu. Profesia de asistență socială este distinctă de celelalte profesii care vin în sprijinul omului, deoarece are responsabilitatea și împuternicirea de a furniza servicii sociale și își propune patru obiective:

1. îmbunătățirea capacității de rezolvare a problemelor ;
2. conectarea oamenilor cu sistemele care oferă resurse, servicii și oportunități;
3. promovarea eficacității și funcționării sistemelor care oferă oamenilor resurse și servicii;
4. îmbunătățirea politicilor sociale.

Distincția dintre asistență socială și alte discipline care au în centrul atenției omul este așa cum s-a menționat faptul că acest domeniu se concentrează asupra aspectelor care-l ajută să-și înțeleagă clienții și dificultățile cu care se confruntă în spațiul social, nu se ocupă de aspectele etiologice sau cele legate de patologia unor boli. În acest sens Szasz (1960) sublinia faptul că oamenii nu suferă de boli ci de probleme de viață, indivizii nu pot face față problemelor sociale fiind "depășiți de situație", iar Laing (1970, 1971) consideră că societatea împinge individul la îmbolnăvire. Din acest motiv se poate preciza că sistemul social are rolul de a-l ajuta pe client să rezolve problemele din mediul său de viață.

Asistența socială abordează rezolvarea problemelor la nivelurile: micro, mezzo și macro social. În lucrare au fost rezumate abilitățile, cunoștințele, competențele și valorile necesare unei practici eficiente în asistență socială, dar există sute de abordări de intervenții care sunt imposibil de cunoscut în totalitate de asistenții sociali și nu au fost abordate. Programele de învățământ oferă o imagine de ansamblu asupra teoriilor utilizate și au obligația de a impune asistenților sociali necesitatea de a învăța de-a lungul carierei o varietate largă de abordări și de metode de intervenție.

Serviciile de asistență socială și activitățile specifice realizate, ajută grupele defavorizate (bătrâni, persoane cu handicap, persoane expuse violenței domestice, aflate în detenție sau bolnavi etc.) să depășească situațiile de criză sau mai dificile care pot să apară pentru o anumită perioadă de timp și susțin prin crearea unor condiții favorabile normalizarea situației, refacerea capacităților proprii de integrare socio-culturală a categoriilor defavorizate. Spre exemplu persoanele în vârstă sunt văzute ca o "problemă", de majoritatea serviciilor publice, dar o îmbătrânire a populației nu este, desigur, neapărat să fie privită ca o dificultate.

Majoritatea persoanelor tinere mai ales copiii vor ști că oamenii în vârstă pot constitui o tovarășie plăcută și interesantă care se poate realiza și poate avea rol benefic ca încărcătură emoțională și biografică. Majoritatea adulților vor putea auzi povești despre familiile lor din timpul războaielor mondiale sau din timpul Marii Crize Economice. Secolul al XX-lea a fost unul de o extraordinară turbulență cu schimbări sociale și nu trebuie să ne bazăm numai pe conținutul prezentărilor din cărți cu tendințele lor inevitabile de a oferi informații și teme de discuție celor educați, de a se adresa unui anumit segment de populație instruit, ci putem întreba oamenii obișnuiți, ce au simțit atunci când au auzit primul radio, sau pot povesti alte situații sau evenimente istorice, pe care le-au trăit, bătrânii. Este mai greu să-i faci să vorbească despre tranșeele pe care cei încă în viață sunt hotărâți în ansamblu să le uite, precum și acei ani teribili. Cu toate acestea, există acum, cu acești bătrâni, oportunitatea fără precedent de a cunoaște trecutul. Așadar, îmbătrânirea demografică nu este o dificultate pentru oameni și nu trebuie să

ridice probleme asistențelor sociali. Se pot oferi astfel oportunități de a lucra cu grupurile de adulți și în același timp o activitate interesantă constituind o experiență unică: cei care s-au adaptat la schimbările uriașe și au făcut față revoltelor, crizelor din viațile lor și care acum ar putea avea nevoie de puțin ajutor pentru a continua să trăiască la standarde optime.

Dar acest ajutor oferit trebuie să fie cel mai bun ajutor și să fie bine radiografiată cauza disconfortului și forma în care trebuie dat ajutorul. Nu are rost să dăm în jos un scaun ridicat la toaletă, atunci când problema care se pune este că persoana este singură permanent și nu are cine să facă acel gest, nu are rost să folosim discuțiile de grup atunci când problema care se pune este un aparat auditiv blocat sau lipsă, nu are rost să oferim unui vizitator ceva obișnuit să servească, atunci când problema este o dietă. Acest lucru duce la una dintre adevăratele plăceri de a lucra cu bătrânii, în afară de posibilitatea de a ne întâlni cu toate clasele sociale și tipurile de oameni.

În ce privește familiile, în care există membrii cu handicap, se poate menționa că trec prin schimbări de situație cum ar fi oportunitatea unui serviciu, a unei locuințe potrivite care limitează resursele existente și determină consum de energie și timp. Funcționarea normală a familiei depinde de modul în care se organizează, de membrii care o compun și de gradul de adaptare la unele schimbări (Swain, 1982).

Sarcina asistentului social este de a ajuta familia să se organizeze și să se adapteze la noile realități asigurându-se că aceasta primește toate beneficiile și sprijinul financiar necesar la care are dreptul, contactând ONG-urile și organizațiile abilitate acolo unde este necesar, negociind cu agenții umanitare care se ocupă de facilități pentru locuințe sau de locuințe amenajate.

Scutirea de stresul pe care îl pot resimți aceste familii când intră în contact cu specialiștii insensibili cu birocrăția sistemului de sănătate și de asistență socială este o atribuție care revine tot asistentului social.

Violența domestică, relativ recent intrată în sfera preocupărilor științelor sociale, după anii '60 -'70, nu a făcut posibilă o dezvoltare internă a conceptelor și teoriilor, dar a permis extinderea acestui subiect al "violentei domestice" din ce în ce mai mult. Cauza a fost determinată de moștenirea unor reprezentări sociale, a sistemului de valori în care individul nu a contat, nu era luat în seamă sub aspectul problemelor și nevoilor sale. În societatea comunistă, omul era un individ fără probleme, dar frustrările existente în planul social treceau în cel privat, determinând crize și violențe. Victima de la locul de muncă care nu se putea plânge, devenea agresor în spațiul privat. Astfel adulterul, bătaia, violul partenerului căpătau în ochii majorității caracter de violență nesemnificativă, aparținând spațiului personal.

În **concluzie** lucrarea poate fi sintetizată astfel: că asistența socială se concentrează pe ajutorul acordat individului, grupurilor, familiilor și comunităților axat pe un cadru legislativ valabil, ne discriminatoriu pentru minoritățile etnice, religioase, și sexuale din țara noastră. De asemenea serviciile care sunt necesare a fi înființate în folosul acestor indivizi să fie o necesitate reclamată de o nevoie a acestor persoane vulnerabile, și trebuie să reprezinte concluziile unor asistenți sociali care cunosc necesitățile reale.

GRADUATE THESIS ABSTRACT

VULNERABLE GROUPS AND CURRENT PROBLEMS IN SOCIAL ASSISTANCE

The habilitation thesis entitled "Vulnerable groups and current problems in social assistance" integrates themes and ideas selected, analyzed and presented during the scientific and academic activity from the post-doctoral period of my professional manifestation, from 2004 to the present. In various articles/studies published in specialized journals, collective chapters and authored books, I have addressed topics that can be included in the title above. During the entire paper, especially in the first section I analyzed social assistance problems from the crisis we are going through and in the second section of the paper I presented the career evolution and development plan. Among the topics addressed in the first part of the paper, I mention: social assistance problems and social phenomena addressed in analysis and research aimed at the purpose of social assistance, the role, functions and basic principles of this discipline as well as the support of social assistance centered on values that respect human dignity .

In the second part of the paper I addressed: problems of vulnerable population groups - elderly people, people with disabilities, the sick and terminally ill, family problems and the roles of the social worker in hospital and school -, situations in which they offer solutions to the social worker in improving human performance and creating networks, supportive environments. The multitude of problems and crises that affect the individual, the family - the group and the community involve the social worker and make him responsible in his efforts to offer people with problems, opportunities in their solution. Social work is a field that trains students as future specialists and requires the responsibility of cestors to be responsive to the needs of the individual and to form themselves as social models sensitive to these problems. In order to achieve the proposed objectives, social workers must have an adequate image of how they could intervene in solving crisis situations. In order to form a more realistic vision, social care practitioners must find professional explanations of human behavior, tolerance for cultural diversity, different social environments, and the change they must operate.

Social assistance being a relatively recent profession raises a series of questions: What do social workers do? To what extent is social assistance different from psychology, psychiatry, guidance, counseling and other fundamental professions that help the individual? What is the relationship between social assistance and social welfare? What knowledge, skills and values do social workers need to be effective? In the first chapters of this work I tried to answer these questions in order to clarify some ambiguities.

Social assistance is the professional activity that helps individuals, groups, families or communities, according to a legislative framework, to restore or strengthen their capacity for social functioning and to create societal conditions favorable to the fulfillment of the proposed objectives. There has been disagreement over the term social worker, which is generally applied to graduates (either with a bachelor's degree or a master's degree) from schools of social work who are employed in this field.

The social worker has been considered an agent of change who is qualified to work with individual groups and families to effect change in the community. In terms of social welfare, all social workers are employed in this field. The social work profession is distinct from the other professions that support people, because it has the responsibility and authority to provide social services and has four objectives:

1. improving the ability to solve problems;
2. connecting people with systems that provide resources, services and opportunities;
3. promoting the effectiveness and functioning of systems that provide people with resources and services;
4. improving social policies.

The distinction between social assistance and other human-centered disciplines is, as mentioned, that this field focuses on the aspects that help it understand its clients and the difficulties they face in the social space, it does not deal with the aspects etiological or those related to the pathology of some diseases. In this sense, Szasz (1960) emphasized the fact that people do not suffer from diseases but from life problems, individuals cannot cope with social problems being "overpowered by the situation", and Laing (1970, 1971) believes that society pushes the individual to illness. For this reason, it can be stated that the social worker has the role of helping the client to solve the problems in his living environment.

Social work approaches problem solving at the micro, mezzo and macro social levels. The paper summarized the skills, knowledge, competences and values necessary for effective social work practice, but there are hundreds of intervention approaches that are impossible for social workers to fully know and have not been addressed. Curricula provide an overview of the theories used and have the obligation to impose on social workers the need to learn a wide variety of approaches and methods of intervention throughout their career.

The social assistance services and the specific activities carried out, help disadvantaged groups (elderly, disabled, people exposed to domestic violence, in detention or sick, etc.) to overcome crisis or more difficult situations that may arise for a certain period of time and support, by creating favorable conditions, the normalization of the situation, the restoration of the socio-cultural integration capacities of the disadvantaged categories. For example, elderly people are seen as a "problem" by most public services, but an aging population is, of course, not necessarily seen as a difficulty.

Most young people, especially children, will know that older people can be a pleasant and interesting companionship that can be realized and can have a beneficial role as an emotional and biographical load. Most adults will be able to hear stories about their families during the World Wars or the Great Depression. The 20th century was one of extraordinary turbulence with social change, and we must not rely solely on the content of book presentations with their inevitable tendencies to provide information and topics for discussion to the educated, to address a certain segment of educated population, but we can ask ordinary people, what they felt when they heard the first radio, or they can tell other historical situations or events, which the old people experienced. It is harder to get them to talk about the trenches which those still alive are determined on the whole to forget, as well as those terrible years. However, there is now, with these old women, an unprecedented opportunity to know the past. So demographic aging is not a hardship for people and need not raise problems for social workers. Opportunities can thus be offered to work with groups of adults and at the same time an interesting activity constituting a unique experience: those who have adapted to huge changes and coped with upheavals, crises in their lives and who may now need of little help to continue living at optimal standards.

But this help offered must be the best help and the cause of the discomfort and the form in which the help should be given must be well x-rayed. There is no point in taking down a raised toilet seat, when the problem is that the person is permanently alone and has no one to do that gesture, there is no point in using group discussions when the problem is a blocked or missing hearing aid, there is no point in offering a visitor something ordinary to serve, when the problem is a diet. This leads to one of the real pleasures of working with the elderly, apart from being able to meet all walks of life and types of people.

Regarding the families, in which there are members with disabilities, it can be mentioned that they go through changes in the situation such as the opportunity of a service, of a suitable home that limits the existing resources and determines the consumption of energy and time. The normal functioning of the family depends on the way it is organized, the members who compose it and the degree of adaptation to some changes (Swain, 1982).

The task of the social worker is to help the family to organize and adapt to the new realities by ensuring that it receives all the necessary benefits and financial support to which it is entitled, contacting NGOs and competent organizations where necessary, negotiating with agencies humanitarians dealing with housing facilities or managed housing.

Relieving the stress these families can feel when they come into contact with insensitive professionals and the bureaucracy of the health and social care system is also a responsibility of the social worker.

Domestic violence, relatively recently entered the sphere of social science concerns, after the 60s-70s, did not make possible an internal development of concepts and theories, but it allowed the expansion of this topic of "domestic violence" more and more. The cause was determined by the inheritance of some social representations, the value system in which the individual did not matter, was not taken into account in terms of his problems and needs. In the communist society, man was an individual without problems, but the existing frustrations in the social plane passed into the private one, causing crises and violence. The victim at work who

could not complain, became the aggressor in private space. Thus adultery, beating, rape of the partner acquired in the eyes of the majority the character of insignificant violence, belonging to the personal space.

In **conclusion**, the paper can be summarized as follows: that social assistance focuses on the help given to the individual, groups, families and communities focused on a valid, non-discriminatory legislative framework for ethnic, religious and sexual minorities in our country. Also, the services that need to be established for the benefit of these individuals must be a necessity claimed by a need of these vulnerable people, and must represent the conclusions of social workers who know the real needs.